

OCENA RYZYKA SPOŁECZNEGO INWESTYCJI Z ZAKRESU EKOLOGII ANKIETA DLA SEKTORA MŚP

Przedsiębiorca planujący nową inwestycję winien zdawać sobie sprawę z trudności, z jakimi przyjdzie się mu zmierzyć. Każda inwestycja jest formą ingerencji w środowisko społeczne, kulturowe i przyrodnicze, dlatego może budzić brak zaufania lub protesty. Z tego powodu planowanie inwestycji wymaga uważnego rozpoznania terenu pozwalającego na ocenę ryzyka i możliwych form współpracy ze społecznością lokalną.

Pomocne dla przedsiębiorców w planowaniu inwestycji są:

- dane oficjalne, które można uzyskać z dokumentów instytucji (lokalnych organizacji samorządowych),
- dane pozyskane od podmiotów społecznych (organizacje społeczne, mieszkańcy),
- dane z obserwacji terenu, na którym planowana jest inwestycja.

Dodatkową formą oceny ryzyka może być także ankieta. Odpowiadając na pytania ze specjalnie sporządzonej ankiety, przedsiębiorca może wstępnie określić szanse na pomyślne wdrożenie inwestycji na danym terenie. Celem ankiety jest zwrócenie uwagi przedsiębiorcy na wagę społecznego rozpoznania terenu i możliwość wykorzystania zdobytej wiedzy w planowaniu strategii.

Przygotowana ankieta może zastąpić w wielu sytuacjach kosztowne badania mające na celu rozpoznanie nastrojów społeczności lokalnej wobec inwestycji, ewentualnie może stanowić przygotowanie do przeprowadzenia takich badań.

Ankieta pozwala wyliczyć stopień ryzyka inwestycji oraz wskazuje, jaki rodzaj danych jest pomocny podczas planowania inwestycji.

Każda odpowiedź, również świadcząca o braku wiedzy na jakiś temat, jest również informacją dla przedsiębiorcy.

I część

Dotychczasowe doświadczenie mieszkańców związane z inwestycjami ekologicznymi

1. Społeczne nastawienie mieszkańców do ekologicznych inwestycji (na podstawie wcześniejszych przedsięwzięć realizowanych na tym terenie):

Mieszkańcy są pozytywnie nastawieni do inwestycji ekologicznych, o czym świadczy historia działań przedsiębiorców inwestujących w terenie	5 pkt.
W gminie nie odnotowano protestów związanych z projektami infrastrukturalnymi	2 pkt.
Gmina nie ma charakteru wypoczynkowego lub uzdrowiskowego i nie przewiduje się takich inwestycji w przyszłości	5 pkt.
W przeszłości miały miejsce w gminie protesty i inne formy oporu, które uniemożliwiły bądź poważnie utrudniały realizację inwestycji	-3 pkt.

2. Dotychczas podejmowane inicjatywy w zakresie inwestycji ekologicznych przyczyniły się do następujących zmian:

W miejscowej ofercie rynkowej dostępne są produkty ekologiczne	3 pkt.
Część mieszkańców jest skłonna płacić więcej za produkty codziennego użytku (żywność, środki czystości, zabawki i in.), jeśli oznaczone są one etykietą „przyjazne dla środowiska”	5 pkt.
Mieszkańcy dbają o zdrowy styl życia (są stojaki na rowery, ścieżki dla uprawiających biegi i rowerzystów)	2 pkt.
W sklepach dostępne są opakowania, torby ekologiczne, itp.	2 pkt.

3. Dotychczasowe inicjatywy ekologiczne powiązane były z występowaniem trwałych skutków i korzyści dotyczących podniesienia jakości życia publicznego, takich jak:

Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa (poprawa infrastruktury drogowej, bezpieczne przejścia dla pieszych, odnowione przystanki itp.)	3 pkt.
Stworzenie nowych miejsc rekreacji i okazji do wychodzenia z domu (naprawa chodników, ławek, posprzątanie terenów zielonych, ustanowienie imprezy albo święta lokalnego)	3 pkt.
Rozwiązanie lokalnego problemu, który dotąd wydawał się być nie do rozwiązania (np. sprzątnięcie sterty złomu)	2 pkt.

II część

Charakterystyka społeczna danego terenu

1. Na terenie istnieją organizacje kulturalne i społeczne, z którymi można kontaktować się podczas realizacji i funkcjonowania inwestycji

W społeczności lokalnej jest wiele organizacji, a niektóre z nich działają od dawna	5 pkt.
Istnieją organizacje lokalne, które uaktywniają się okazjonalnie (święta, akcje)	2 pkt.
Nie ma takich organizacji	0 pkt.
Mieszkańcy nic nie wiedzą o działalności istniejących organizacji	0 pkt.

2. Miejsca w przestrzeni publicznej, w których mieszkańcy najczęściej spędzają wolny czas

Istnieją miejsca, które tradycyjnie służą mieszkańcom za miejsca wspólnego spędzania czasu	3 pkt.
Nie ma miejsc, które służyłyby mieszkańcom do wspólnego spędzania czasu wolnego	0 pkt.

3. Obecność „małych mediów” w społeczności lokalnej

Społeczność ma media (biuletyny, cyklicznie wydawana w szkole gazetka, informatory, lokalnych kronikarzy itp.)	5 pkt.
Społeczność nie ma żadnych mediów	0 pkt.

III część

Działanie administracji publicznej w opinii mieszkańców

1. Istnieje współpraca pomiędzy administracją publiczną a organizacjami kulturalnymi i społecznymi:

W wypowiedziach pracowników administracji i przedstawicieli organizacji pojawiają się zwroty „my” i „u nas”	3 pkt.
Administracja i organizacje nie dublują się w działaniach i inicjatywach	2 pkt.
Nie ma współpracy między administracją publiczną i organizacjami	-2 pkt.

2. W wypowiedziach pracowników administracji NIE używa się języka, który kojarzony jest z żargonem urzędowym, za to:

Używa się pojęć odnoszących się do bezpośredniego, zmysłowego doświadczenia (fetor, alergie, astma. Nie wymienia się liczb ani kategorii ogólnie nazywających zagrożenia	2 pkt.
Pracownicy administracji i działacze mówią o społeczności w kontekście teraźniejszości i przyszłości (plany dotyczą przyszłości dłuższej od kadencji wyborczej)	3 pkt.
W gminie nigdy nie przeprowadzano ani żadnych badań, ani konsultacji. Pracownicy są przekonani, że i tak wiedzą, jak w nowych sytuacjach będą reagować mieszkańcy	-1 pkt.

3. Zadowolenie mieszkańców z usług publicznych

Mieszkańcy są zadowoleni z pracy administracji publicznej oraz usług publicznych i potrafią wymienić przynajmniej kilka spraw, których rozwiązanie zawdzięczają administracji	3 pkt.
Mieszkańcy nie mają zdania na temat usług i pracy administracji publicznej	0 pkt.
Mieszkańcy nie są zadowoleni z usług i pracy administracji publicznej	-2 pkt.

IV część

Jakość relacji społecznych

1. Na terenie planowanej inwestycji jest kapitał relacyjny, którego poziom określają:

Przynależność do organizacji (kulturalnych, wolontariat, honorowe krwiodawstwo)	2 pkt.
Pożyczanie sobie przez mieszkańców pieniędzy, urządzeń, udostępnianie terenu	2 pkt.
Robienie zakupów sąsiadom, pilnowanie dzieci, przechowywanie zwierząt podczas wyjazdów wakacyjnych, podwożenie do pracy, do lekarza	2 pkt.
W miejscach publicznych są lokalne ogłoszenia, ulotki, informacje	1 pkt.
Dobrze spędzony weekend nie wiąże się z wyjazdem do pobliskiego dużego miasta	2 pkt.
Organizowane są zajęcia pozalekcyjne	1 pkt.
Działają wspólnoty mieszkaniowe, które nie wynajmują firm administracyjnych	3 pkt.
Mieszkańcy wybierają lokalne produkty żywnościowe	1 pkt.
Miejsca prywatne „zwracają się” ku sferze publicznej (balkony, ogródki, okna są okazjonalnie lub na co dzień dekorowane)	2 pkt.

2. Kapitał społeczny obniża:

Duży odsetek mieszkańców bezrobotnych (zwłaszcza młodzi mężczyźni)	-2 pkt.
Obecność grodzonych osiedli	-2 pkt.
Udany weekend to weekend spędzony poza społecznością lokalną	-1 pkt.

3. Możliwości związane z integracją z daną społecznością lokalną:

Możliwość eksponowania w inwestycji szybkiej gratyfikacji dla mieszkańców w odniesieniu do terenu inwestycji	3 pkt.
Możliwość włączenia się przedsiębiorcy w lokalne przedsięwzięcia kulturalne i akcje społeczne	2 pkt.
Możliwość zaproponowania lub włączenia się w działania związane z cywilizowaniem przestrzeni publicznej (zwiększenie dostępu do sfery publicznej, powiększenie sfery publicznej, estetyzacja sfery publicznej)	4 pkt.

Jak interpretować uzyskany wynik ankiety?

Pytania w ankiecie są zarazem wskazówką, jakich danych należy poszukiwać podczas planowania przedsięwzięcia.

Pytania i odpowiedzi można również potraktować jako odpowiedź w zakresie strategii związanych z planowanymi przedsięwzięciami: eksponowanie wzajemności i zamiaru integrowania się ze społecznością lokalną zmniejszają ryzyko.

Należy pamiętać, że zarówno mały, jak i duży kapitał społeczny może podwyższać ryzyko związane z realizowanym przedsięwzięciem.

Duża ilość punktów to duży kapitał społeczny (powyżej 50 punktów)

- Duży kapitał społeczny daje większe prawdopodobieństwo możliwości negocjacji i współpracy z daną społecznością
- Duży kapitał społeczny podwyższa ryzykowność przedsięwzięcia, jeśli wiadomo o nim, że będzie w jakiś sposób uciążliwe dla społeczności
- Duży kapitał społeczny oznacza przewidywalność działań podejmowanych w społeczności
- Duży kapitał społeczny to możliwość uzyskania zaufania i przetrwania w momentach kryzysowych
- Duży kapitał społeczny zwiększa możliwość wpływania na społeczność w zakresie organizacji codziennych i rutynowych działań (sortowanie śmieci, zbiórki, punktualność w zakresie wywiązywania się ze zobowiązań)

Mała ilość punktów to mały kapitał społeczny (poniżej 30 punktów)

- Mały kapitał społeczny daje małe możliwości negocjacji i prowadzenia rozmów ze społecznością lokalną
- Mały kapitał społeczny podwyższa ryzykowność przedsięwzięcia z powodu nieprzewidywalności reakcji społeczności lokalnej
- Mały kapitał społeczny utrudnia pozyskanie zaufania społeczności lokalnej i przetrwanie w momentach kryzysowych
- Mały kapitał społeczny oznacza małą możliwość wpływania na społeczność lokalną w zakresie reorganizacji codziennych czynności (sortowanie śmieci, zbiórki, punktualność w zakresie wywiązywania się ze zobowiązań)